

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE ARTIKELN VAN HET DECREET VAN 8 JULI 2022 OVER DE WERK- EN ZORGTRAJECTEN

Samenvatting

Na adviezen van de sociale partners (SERV), de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de Vlaamse advies- en participatieraad van personen met een handicap 'Niets Over Ons Zonder Ons' (NOOZO), de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) en de Raad van State keurt de Vlaamse Regering de wijzigingen aan het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten definitief goed. Met werk- en zorgtrajecten voorzien we in een aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen. Het decreet voorziet in een aanbod van activeringstrajecten als een voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan.

We brengen een aantal – vooral technische - wijzigingen en verbeteringen aan om de uitvoering van de werk- en zorgtrajecten verder te optimaliseren: een aantal definities worden aangevuld of toegevoegd; om de gebiedsdekkendheid in Vlaanderen beter te kunnen garanderen wordt de samenstelling van samenwerkingsverbanden Zorg beperkt gewijzigd; we voegen de mogelijkheid van bemiddeling naar betaald werk toe aan een activeringstraject en verlichten de administratieve procedure bij de mandatering van de netwerkcoördinator; de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens wordt beperkt verruimd.

Het opzet van het decreet blijft hierbij ongewijzigd. We bundelen de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg om de participatie van personen met cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en sociale belemmeringen te ondersteunen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. De regelgeving

Het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten voorziet in een aanbod voor personen die niet, niet meer of nog niet betaald aan het werk kunnen omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen. Het is de decretale basis voor volgende types van dienstverlening: activeringstrajecten als voorbereiding op betaald werk, arbeidsmatige activiteiten op een continuüm van participatie naar activering en onthaaltrajecten via het Geïntegreerd Breed Onthaal om onderbescherming tegen te gaan. Dit regelgevend kader bouwde verder op het decreet van 25 april 2014.

Om het regelgevend kader verder te optimaliseren, brengt dit ontwerp van decreet een beperkt aantal – vooral technische - wijzigingen aan. Deze liggen in lijn met de beleidsengagements. De doelstellingen en de achterliggende principes van het decreet van 8 juli 2022 blijven daarbij ongewijzigd. We bundelen de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg om de participatie van personen die kampen met de eerder vermelde problemen te ondersteunen.

2. Beleidsengagements

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 werden volgende engagements opgenomen betreffende de werk- en zorgtrajecten (p29):

2.8 Een versterking van de sociale economie en een betere wisselwerking met de reguliere economie: "We versterken de werk- en zorgtrajecten voor kwetsbare werknemers in arbeidszorg."

In de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029 krijgt dit uitvoering via volgende passage (p.58):

"3.1.7. OD: We stroomlijnen het aanbod aan werk-zorgtrajecten

Heel wat mensen willen een job op de arbeidsmarkt, maar slagen er niet in om betaald aan de slag te gaan door complexe gezondheids- en/of welzijnsproblematieken. Om deze meest kwetsbare mensen op een zinvolle manier te laten participeren aan de samenleving is specifieke begeleiding noodzakelijk. Deze begeleiding vraagt een gerichte expertise die de reguliere opdrachten van de domeinen Sociale Economie, Werk en Zorg overstijgt. We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan."

In de beleidsnota Werk 2024-2029 krijgt dit uitvoering via volgende passage (p. 27):

'OD1 Versterkte activering van werkzoekenden, langdurig zieken en niet-beroepsactieven':

"Werk- en zorgtrajecten versterken

– Met de werk- en zorgtrajecten bundelen we de expertise vanuit de bevoegdheden sociale economie, werk en welzijn en volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving, indien mogelijk op de arbeidsmarkt.

– We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen versterken, verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut.

– Met de minister bevoegd voor sociale economie en de sector willen we bekijken hoe de indicering en toeleiding vanuit VDAB naar deze werk- en zorgtrajecten geoptimaliseerd en versneld kan worden.”

In de beleidsnota Sociale Economie 2024-2029 krijgt dit uitvoering via volgende passage (p. 12):

‘OD6 We versterken de werk- en zorgtrajecten.’:

“Als minister van Sociale Economie wil ik iedereen kansen geven op werk, ook voor wie betaalde arbeid nog niet mogelijk is. Daarom bundelen we de krachten en expertise vanuit de bevoegdheden Sociale Economie, Werk en Welzijn en Volksgezondheid om personen die omwille van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale problemen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen optimaal te ondersteunen in hun participatie in de samenleving via werk- en zorgtrajecten. We bekijken samen met deze domeinen hoe we het aanbod binnen het geïntegreerde beleidskader rond de werk- en zorgtrajecten verder kunnen verbeteren en stroomlijnen en passen de regelgeving indien nodig aan. Het aanbod van de werk- en zorgtrajecten staat open voor alle personen op beroepsactieve leeftijd, we houden bij de uitvoering rekening met de rechten en plichten verbonden aan hun statuut. Vanuit de bevoegdheid Sociale Economie zetten we in op de arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie. We benutten de expertise van maatwerkbedrijven om deelnemers, die VDAB toeleidt, optimaal te ondersteunen. Ze ondervinden binnen de arbeidsmatige activiteiten de latente functies van arbeid (zingeving, structuur,...) en ontwikkelen er arbeidsattitudes en -competenties. Voor mij zijn uitstroomkansen naar werk vanuit deze trajecten cruciaal. Via de opvolging door VDAB waken we over de uitstroom vanuit arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie naar betaald werk.”

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Nadat het decreet van 8 juli 2022 in uitvoering ging, werden een aantal vaststellingen gedaan die aan de basis liggen van voorliggende – vooral technische - wijzigingen.

Praktijkervaring toonde aan dat een beperkte wijziging van de samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg nodig is, met het oog op een betere gebiedsdekkendheid in Vlaanderen.

De federale beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd brengt een aantal uitdagingen met zich mee voor de uitvoering van de verschillende types van werk- en zorgtrajecten. Wanneer de werkloosheidsuitkering van deelnemers stopgezet wordt, verwachten we een vroegtijdige stopzetting van hun deelname. Om deze redenen bouwen we in het activeringstraject de mogelijkheid in om voor wie het reeds mogelijk is stappen naar betaald werk op te starten via opleiding, begeleiding of bemiddeling.

Verder bleken er een aantal (delen van) definities te ontbreken en bleek er een nood te zijn aan een beperkte uitbreiding van de bepaling rond de verwerking van persoonsgegevens in functie van een betere beleidsvoorbereiding en -opvolging.

Jaarlijks wordt er aan de Vlaamse Regering over de werking van de werk- en zorgtrajecten in de verschillende werkingsgebieden gerapporteerd via een Mededeling aan de Vlaamse Regering.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

De voorliggende wijzigingen willen het huidige decretale beleidskader op een aantal punten verbeteren, zonder het opzet te wijzigen. Met de werk- en zorgtrajecten willen we de expertise vanuit werk, sociale economie en zorg bundelen om de belemmeringen van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale aard die personen beletten om betaald aan de slag te gaan, weg te werken of te stabiliseren.

Door de aanpassing en toevoeging van een aantal (delen van) definities wordt de regelgeving duidelijker en vollediger.

Op basis van de geldende regelgeving in een activeringstraject kan een samenwerkingsverband Zorg bestaan uit drie welzijns- en zorgvoorzieningen, waarbij het moet gaan over drie specifieke types van voorzieningen met elk hun specifieke expertise. De voorliggende wijziging maakt het mogelijk dat een samenwerkingsverband Zorg uit meer dan drie welzijns- en zorgvoorzieningen bestaat. Het opzet van de regelgeving blijft daarbij ongewijzigd: de drie specifieke types van voorzieningen, met elk hun specifieke expertise, moeten er nog steeds zijn, maar door de wijziging van de regelgeving, kan een samenwerkingsverband Zorg ook bestaan uit meer dan één welzijns- en zorgvoorziening van elk van deze drie specifieke types. Deze wijziging zorgt ervoor dat de gebiedsdekkendheid van de dienstverlening in Vlaanderen beter gegarandeerd kan worden. In de mandatering van het samenwerkingsverband bewaken we de samenstelling van het samenwerkingsverband Zorg zodat de samenwerking binnen het casemanagementteam optimaal blijft en de betrokken partners over voldoende expertise met de doelgroep beschikken.

Met de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd voorzien we de mogelijkheid om opleiding, bemiddeling en begeleiding toe te voegen aan het activeringstraject, voor wie de belemmeringen voldoende gestabiliseerd zijn. We verduidelijken de mandaatvoorwaarden van de netwerkcoördinator om de administratieve belasting van de procedure te verlichten. Deze precisering voorkomt dat de samenstellingsvoorwaarde als instapeis wordt beschouwd bij de indiening van de opdracht bij de aanbestedende overheid. De mandaatvoorwaarde voor de netwerkcoördinator over de vertegenwoordiging van

een netwerk met een verplichte minimale samenstelling, vermeld in artikel 17, §1, tweede lid, 1°, blijft echter onveranderd gelden.

Tot slot laat een beperkte uitbreiding van het verwerken van persoonsgegevens voor arbeidsmatige activiteiten en activeringstrajecten toe om tot een betere beleidsvoorbereiding en -opvolging te kunnen komen. Concreet wordt het doel van de gegevensverwerking uitgebreid zodat het ook rapportering kan omvatten. Bij arbeidsmatige activiteiten wordt de reden van stopzetting toegevoegd als een persoonsgegeven dat voor deze doelstelling verwerkt wordt. Dit biedt relevante informatie in functie van beleidsvoorbereiding en -afstemming.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact: JoKER en armoedetoets

De doelgroep van de werk- en zorgtrajecten wordt niet gewijzigd. De maatschappelijke impact blijft daardoor ongewijzigd. We verwijzen naar de impactanalyse die werd uitgevoerd bij het huidige decreet (Ontwerp van decreet over de werk- en zorgtrajecten, *Parl.St.* Vlaams Parlement 2021-22, nr. 1290/1, 11-12).

Bestuurlijke impact: lokale en provinciale besturen

De voorgestelde wijzigingen hebben een mogelijke maar zeer beperkte impact op lokale besturen. Door de voorliggende wijziging in samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg, is het mogelijk dat meer dan één OCMW deel zal uitmaken van een samenwerkingsverband Zorg in een bepaalde werk- en zorgregio.

Bestuurlijke impact Brussels Hoofdstedelijk Gewest – tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad

Er is op dit vlak geen wijziging. We verwijzen naar de impactanalyse die werd uitgevoerd bij het huidige decreet (Ontwerp van decreet over de werk- en zorgtrajecten, *Parl.St.* Vlaams Parlement 2021-22, nr. 1290/1, 13-16).

Implementatie

De inhoudelijke aanpassingen aan het regelgevend kader moeten zorgen voor een verdere optimalisatie van het aanbod werk- en zorgtrajecten aan de doelgroep. De aanpassingen zijn beperkt en hebben geen impact op de continuïteit van het aanbod. Na de inhoudelijke aanpassingen aan het decreet zullen ook aan de bijhorende uitvoeringsbesluiten de nodige aanpassingen gebeuren. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de datum van inwerkingtreding van verschillende wijzigingsbepalingen vast te stellen.

In opvolging van het huidige decreet en het uitvoeringsbesluit is er momenteel reeds voorzien in een jaarlijkse monitoring die naast het bereik van de doelgroep in de werk- en zorgtrajecten ook de kenmerken van de deelnemers en de inzet van de middelen omvat. Deze monitoring zal na de inwerkingtreding van de beperkte uitbreiding van de bepaling rond de verwerking van persoonsgegevens voor arbeidsmatige activiteiten, meer gegevens omvatten, relevant voor de jaarlijkse rapportering aan de Vlaamse Regering.

C. Totstandkomingsprocedure

Het voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2026/53 van 9 maart 2026;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 4 maart 2026;
- het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) van 13 april 2026;
- het advies nr. 2026/038 van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) van 31 maart 2026;
- het advies van de Vlaamse advies- en participatieraad van personen met een handicap Niets Over Ons Zonder Ons (NOOZO) van 22 april 2026;
- het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 24 april 2026;
- het advies 79.306/16 van de Raad van State van 1 juni 2026.

Repliek VTC

De rechtvaardigingsgrond voor de gewijzigde verwerking van persoonsgegevens opgenomen in artikel 24 en artikel 32 van het Werk- en Zorgdecreet is artikel 6.1.c AVG. Hiervoor wordt verwezen naar de taak van algemeen belang in artikel 5, §1/1, 1° tot en met 7° van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding". De verwerking van de persoonsgegevens die door dit wijzigingsdecreet beoogd worden, zijn in functie van de vervulling van de in dat artikel opgesomde taken. Bij wijze van uitzondering op artikel 9 AVG, met betrekking tot de verwerking van gezondheidsgegevens, is de uitzonderingsgrond opgenomen in artikel 9.2.b AVG van toepassing. De ingeschreven verwerking van gezondheidsgegevens is noodzakelijk om tegemoet te komen aan de arbeids- en sociaalrechtelijke verplichtingen die op de VDAB rusten en de taken waaraan het moet voldoen.

Er wordt zowel voor activeringstrajecten (artikel 24) als voor arbeidsmatige activiteiten (artikel 32) een rechtsgrond voorzien voor de verwerking van "identificatiegegevens" van deelnemers. Echter, in tegenstelling tot de onthaaltrajecten (artikel 4 en 5) wordt er voor activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten niet geheel duidelijk beschreven wat die identificatiegegevens zijn. Om te vermijden dat er onduidelijkheid zou ontstaan over het inbegrepen zijn van geboortedatum onder de brede waaier "identificatiegegevens", wordt de geboortedatum uitdrukkelijk opgenomen als onderdeel van de identificatiegegevens in de activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten. Geboortedatum konden dus in het verleden al verwerkt worden, onder de noemer van "identificatiegegevens". In die zin is er

hier dus geen sprake van een “nieuwe verwerking” die ingeschreven wordt. Deze wijziging zorgt ervoor dat er geen twijfel kan ontstaan dat geboortedatums hieronder vallen, wat potentieel mogelijk zou kunnen zijn gelet op het verschil in formulering met artikel 5 werk- en zorgdecreet (waar geboortedatums uitdrukkelijk gevat worden onder ‘persoonsgegevens die verwerkt worden voor de identificatie’).

De Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken zullen nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is en indien nodig maatregelen nemen die voortvloeien uit deze beoordeling.

Repliek Raad van State

Raad van State wijst erop dat de rol van VDAB in artikel 6 van het voorontwerp niet consistent wordt vermeld. In het voorontwerp voegen we een kruisverwijzing toe naar artikel 13, § 1, om de rol van VDAB in de functie van casemanager Werk en de daarbij horende gegevensverwerking te verduidelijken.

Raad van State merkt daarnaast op dat er in datzelfde artikel niet wordt voorzien in een maximale bewaartermijn voor de gegevensverwerkingen. Voor deze verwerking zal in het ontwerpdecreet een verwijzing worden toegevoegd naar artikel 25 van het decreet.

Met betrekking tot artikel 10 van het voorontwerp adviseert Raad van State om na te gaan of het nodig is om de Vlaamse Regering te machtigen om overgangsmaatregelen te bepalen. Er wordt ingeschat dat overgangsmaatregelen niet van toepassing zijn. Op het moment dat het Besluit van de Vlaamse Regering over de uitvoering van dit decreet in werking kan treden, zullen de huidige mandateringen worden beëindigd en worden de procedures gevolgd om nieuwe mandaten toe te kennen.

Raad van State merkt op dat er een rechtsgrond ontbreekt in het besluit van 18 november 2022 waarin geregeld wordt dat de gemandateerde netwerkcoördinator een beroep kan doen op dienstverleners buiten het netwerk, terwijl artikel 18 van het decreet van 8 juli 2022 enkel voorziet in de mogelijkheid om een beroep te doen op dienstverleners binnen het netwerk. In het ontwerpdecreet zal hiervoor de aanpassing worden opgenomen zoals in het advies van Raad van State werd opgenomen.

Tot slot adviseert Raad van State om in artikel 26 en 27 van het decreet de machtiging over de bepaling van een hoorprocedure te wijzigen in een optionele machtiging. In het ontwerpdecreet zal hiervoor een aanpassing worden opgenomen.

Repliek op de adviezen van SERV, Vlaamse Raad WVG en NOOZO

De adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Vlaamse advies- en participatieraad van personen met een handicap Niets Over Ons Zonder Ons (NOOZO) kennen een aantal gemeenschappelijke thema's waardoor we ze samen behandelen.

Beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd

In de drie adviezen lezen we een bezorgdheid over de impact van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd op de werk- en zorgtrajecten. De SERV vraagt om in te zetten op een tijdige toeleiding van deelnemers naar acties die hun kansen op betaald werk effectief vergroten binnen de kortere uitkeringsduur. Men wijst ook op een hoog risico op het stopzetten van de uitkering voor het einde van het traject, met een mogelijke onderbreking van het traject tot gevolg. De SERV pleit dan ook om na het wegvallen van de werkloosheidsuitkering in te zetten op de continuïteit van de dienstverlening. NOOZO wijst op de grote inkomensonzekerheid voor deelnemers en vraagt dat afspraken worden gemaakt met de federale overheid zodat deelnemers tijdens hun deelname aan werk- en zorgtrajecten hun werkloosheidsuitkering kunnen behouden. Ook wijst NOOZO erop dat het "onrealistisch is om te verwachten dat personen met een CMPPS-problematiek binnen één jaar succesvol doorstromen naar betaald werk." Tegelijkertijd vraagt men dat het voorlopige en tijdelijke karakter van arbeidsmatige activiteiten sterker naar boven zou komen zodat duidelijk wordt dat arbeidsmatige activiteiten geen eindpunt moeten zijn. De Raad WVG merkt op dat er onvoldoende is onderzocht welke uitzonderingen of flankerende maatregelen noodzakelijk zijn om inkomenszekerheid te garanderen. Ook is er voor de Raad WVG onvoldoende garantie ingebouwd dat personen tijdens of na een deelname aan een werk- en zorgtraject niet onder de armoedegrens vallen. Ook de Raad WVG vraagt een Vlaams-federale afstemming op vlak van het statuut en (vervangings)inkomen van deelnemers aan werk- en zorgtrajecten. De Raad WVG vraagt "geen apart statuut maar een federaal uitkeringskader dat rekening houdt met het traject en met schommelingen in participatie en belastbaarheid".

De SERV pleit voor voldoende plaatsen in de sociale economie en voldoende kansen in de reguliere economie. Ze wijzen in dat verband op een sensibilisering van werkgevers. NOOZO kaart aan dat een groot deel van de arbeidsmatige activiteiten binnen maatwerkbedrijven verloopt. Ze wijzen erop dat niet in lijn is met de verplichtingen in het VN Verdrag Handicap dat het recht op werk in de open arbeidsmarkt waarborgt.

We zijn ons ervan bewust dat de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd een impact kan hebben op de bereidheid van personen om aan de verschillende werk- en zorgtrajecten verder deel te (blijven) nemen. Maar naast de toeleiding vanuit VDAB voorziet de huidige regelgeving ook reeds toeleiding

vanuit andere instanties zoals OCMW's, RIZIV en FOD Sociale Zekerheid. Deze toeleiding van personen vanuit andere uitkeringsgerechtigde instanties zal verder opgevolgd en gestimuleerd worden. Ook in functie van de uitvoering van de conceptnota 'Vlottere en betere indicering en toeleiding naar de Sociale Economie' (VR 2025 1807 MED.0300/1BIS), waarin arbeidsmatige activiteiten (in de sociale economie) ook een plaats hebben, bekijken we eventuele aanpassingen aan het toekomstige uitvoeringsbesluit.

Voorwaarden en modaliteiten van de opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties

Zowel de SERV als de Raad WVG hebben technische vragen bij artikel 3 en vragen dat de voorwaarden en modaliteiten van de opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties verder worden uitgeklaard. Ze staan positief tegenover het toevoegen van deze acties in een activeringstraject.

We nemen deze bezorgdheden mee in de verder uitwerking van het uitvoeringsbesluit.

Middelen

De sociale partners merken op dat voldoende middelen moeten worden voorzien om de bijkomende opdracht binnen het activeringstraject te realiseren. Ze verwijzen naar signalen van het terrein dat (werk)actoren uit het netwerk van dienstverleners stappen omwille van financiële redenen. De Raad WVG sluit zich aan bij deze bezorgdheid en verwijst naar de middelen voor de casemanager zorg en de begeleiding bij arbeidsmatige activiteiten. De Raad WVG merkt op dat er moet over gewaakt worden dat deze bijkomende taken op een kwaliteitsvolle manier kunnen uitgevoerd worden. Ze zijn bezorgd voor een verschraving van het aanbod als actoren het netwerk van dienstverleners om financiële redenen zouden verlaten. De Raad WVG koppelt hier ook een vraag aan om bij de verdere operationalisering expliciet te benoemen welke actoren binnen het netwerk instaan voor de uitvoering van de opdrachten.

De kostprijs voor een activeringstraject en de beschikbare middelen worden in het uitvoeringsbesluit verder uitgewerkt.

Aanpassingen samenwerkingsverbanden Zorg

De sociale partners vragen om de werkbaarheid van de partners binnen het samenwerkingsverband Zorg te bewaken. Ook de Raad WVG sluit aan bij deze bezorgdheid en vraagt om duidelijke afspraken, een heldere rolverdeling en een sluitende afstemming binnen het samenwerkingsverband. NOOZO vraagt om bijkomende garanties te voorzien dat elke persoon kan rekenen op het casemanagementteam en deelnemers blijvend weten wie de aanspreekpunten zijn en waar ze terecht kunnen.

We nemen deze bezorgdheden mee in de verdere uitwerking van het uitvoeringsbesluit.

Nog geen volledige dekking van Vlaanderen

Zowel de Raad WVG als NOOZO merken op dat er geen volledige dekking van Vlaanderen is wat betreft de Samenwerkingsverbanden Zorg. Bij de implementatie van de verruiming van de Samenwerkingsverbanden Zorg zal deze bezorgdheid worden meegenomen.

Uitwisseling van persoonsgegevens

NOOZO staat positief tegenover de uitwisseling van persoonsgegevens maar heeft een aantal bezorgdheden op het vlak van geïnformeerde toestemming van de deelnemer en de bescherming van de anonimiteit van deelnemers. Ook de Raad WVG deelt de bezorgdheden rond privacy. De Raad WVG verwijst hierbij ook naar het beroepsgeheim en de discretieplicht van professionals in zorg en ondersteuning. De Raad WVG vraagt expliciete en werkbare duidelijkheid met het oog op rechtszekerheid voor zowel de professionals als de betrokken personen.

We delen deze bezorgdheden en zetten in op de veiligheid van de persoonsgegevens, de privacy van de deelnemers en werkbaarheid voor de betrokken (zorg)professionals.

Administratieve vereenvoudiging

NOOZO wijst erop dat naast de drie vormen van werk- en zorgtrajecten nog andere systemen bestaan die onbetaald werk en zorg combineren. Men verwijst bijvoorbeeld naar groene zorg en begeleid werken. Voor NOOZO zorgt het bestaan van al deze verschillende systemen tot verwarring waardoor men pleit voor een vereenvoudiging. Men ziet hiervoor twee opties: ofwel de verschillende systemen meer in lijn met elkaar brengen of het duidelijker afbakenen van de verschillende systemen.

Deze laatste opmerking vergt echter een grotere oefening dan binnen het huidige tijdspad en bestek van dit regelgevend kader mogelijk was.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een gemeenschaps- en gewestbevoegdheid.

Zoals vermeld in de memorie van toelichting bij het huidige decreet over de werk- en zorgtrajecten, betreffen deze trajecten een verwevenheid van gewest- en gemeenschapsaangelegenheden. Voor een verdere duiding, kan er verwezen worden naar de bespreking van deze bevoegdheden in de vermelde memorie van toelichting (Ontwerp van decreet over de werk- en zorgtrajecten, *Parl.St.* Vlaams Parlement 2021-22, nr. 1290/1, 13-16).

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit ontwerp van decreet regelt een gewest- en gemeenschapsbevoegdheid (zie hierboven).

Artikel 2

Met dit wijzigingsartikel wordt een ontbrekende definitie toegevoegd aan de definities van het decreet, met name een definitie voor het centrum voor geestelijke gezondheidszorg.

Verder worden zes andere definities beperkt aangepast. De aanpassing van de definitie van OCMW, vermeld in artikel 2, 14°, van het decreet, heeft tot doel om te verduidelijken dat, naast een OCMW, vermeld in artikel 2 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, enkel de welzijnsverenigingen (vermeld in hoofdstuk 2 van deel 3, titel 4, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur) beschouwd worden als OCMW voor de toepassing van het decreet, en niet de andere vormen van verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 3

Een activeringstraject bestaat uit twee elementen, namelijk begeleiding naar en op een werkvloer én de zorg, die de begeleiding naar en op een werkvloer ondersteunt. Aan de begeleiding naar en op een werkvloer wordt een bijkomende taak toegevoegd voor deelnemers voor wie de cognitieve, medische, psychische, psychiatrische en sociale belemmeringen in de loop van het activeringstraject voldoende gestabiliseerd zijn. Voor deze deelnemers kunnen ook opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsacties naar werk binnen het activeringstraject worden opgestart. We verwachten dat deze mogelijkheid niet voor iedereen is weggelegd. 50% van de deelnemers beëindigen momenteel (o.b.v. de afgesloten trajecten tussen juli 2023 en december 2025) hun activeringstraject met een advies bemiddeling naar betaald werk. Om de overgang naar reguliere bemiddeling naar betaald werk vlotter te laten verlopen, zeker in functie van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd, voorzien we daarom deze mogelijkheid binnen een activeringstraject.

Artikel 4

Dit artikel past de regelgeving over de mandatering van het samenwerkingsverband Zorg aan, wat de samenstelling van het samenwerkingsverband Zorg betreft.

Door deze wijziging kan een gemandateerd samenwerkingsverband Zorg ook bestaan uit meer dan drie welzijns- en zorgvoorzieningen.

De regel dat er per werkingsgebied drie soorten voorzieningen (namelijk deze bepaald in punt 1° onder a), b) en c)) moeten deel uitmaken van het

samenwerkingsverband Zorg blijft behouden. Er zal dus nog steeds telkens zowel een centrum voor algemeen welzijnswerk, een OCMW of een dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds moeten zijn, als een VAPH-voorziening, als een van de vermelde voorzieningen uit de geestelijke gezondheidszorg. De drie types van voorzieningen garanderen dat er een voldoende verscheiden expertise is om elke deelnemer op te kunnen volgen. De huidige wijziging laat wel toe dat er van elke soort ook meerdere voorzieningen deel kunnen uitmaken van het samenwerkingsverband. In de mandatering bewaken we de samenstelling van de samenwerkingsverbanden Zorg om de samenwerking binnen het casemanagementteam werkbaar te houden.

Naast een bestaande delegatie aan de Vlaamse Regering om de procedure te bepalen rond de aanvraag, goedkeuring en toekenning van het mandaat, verduidelijkt het wijzigingsartikel dat de Vlaamse Regering ook de regels kan bepalen rond een wijziging van de partners van een gemandateerd samenwerkingsverband Zorg tijdens de looptijd van een mandaat. Op deze manier kunnen we de continuïteit bewaken.

Artikel 5

Door de toevoeging van de woorden "tijdens de uitvoering" aan artikel 17 van het decreet wordt, het temporele toepassingsgebied gedefinieerd. Dit wil zeggen dat het moment waarop de voorwaarde geldt, betrekking heeft op de fase van de uitvoering in de procedure openbare aanbesteding. Het netwerk van dienstverleners moet echter nog steeds (minimaal) samengesteld zijn uit de dienstverleners die zijn opgenomen in artikel 17, §1, tweede lid, 1°. De indiener in de openbare aanbesteding (de netwerkcoördinator) moet deze samenstelling aantonen vanaf de start van de uitvoering om de opdracht te mogen uitvoeren, maar hoeft dit niet aan te tonen op de dag van de indiening van de offerte bij de aanbestedende overheid. De mandaatvoorwaarde voor de netwerkcoördinator en de vertegenwoordiging van een netwerk met een verplichte minimale samenstelling blijft onveranderd gelden: de netwerkcoördinator kan niet gemandateerd worden zonder te voldoen aan de voorwaarde en is ertoe gebonden om gedurende de volledige looptijd van het mandaat een netwerk met een verplichte minimale samenstelling te vertegenwoordigen.

Artikel 6

Artikel 18 van het decreet voorziet in de mogelijkheid om een beroep te doen op dienstverleners binnen het netwerk. Om een rechtsgrond te creëren zodat de gemandateerde netwerkcoördinator ook beroep kan doen op dienstverleners *buiten* het netwerk voor de uitvoering van bepaalde acties, wordt het artikel aangepast. Dit zorgt ervoor dat de netwerkcoördinator kan inspelen op specifieke expertise op maat van de individuele noden van een deelnemer of tijdelijke personeelstekorten bij de dienstverleners uit het netwerk kan opvangen, zonder dat de dienstverlener tot het netwerk moet toetreden en gebonden is aan de daarin vooropgestelde engagementen. Niettemin zal erop worden toegezien dat

de kwaliteit van de dienstverlening ook door deze dienstverleners gewaarborgd wordt.

Artikel 7

Er wordt ten eerste verduidelijkt wat er onder andere, dus niet-limitatief, begrepen kan worden onder "identificatiegegevens", vermeld in artikel 24, eerste lid, 1°. Er wordt expliciet gemaakt dat de geboortedatum van de betrokken persoon ook verwerkt wordt, om te vermijden dat er onduidelijkheid zou ontstaan over wat er begrepen moet worden onder "identificatiegegevens".

Daarnaast voegt dit wijzigingsartikel aan de verwerking van de persoonsgegevens toe welke gegevens van de activeringstrajecten door de VDAB verwerkt worden voor de rapportering aan de Vlaamse Regering. Omwille van het advies van VTC wordt de rechtsgrond toegevoegd.

Artikel 8

Dit wijzigingsartikel wordt toegevoegd om ervoor te zorgen dat de kruisverwijzing, vanuit artikel 25 naar artikel 24, over de opgenomen bewaartermijn voor gegevensverwerkingen ook van toepassing is op het nieuwe, derde lid van artikel 24 (zoals opgenomen in wijzigingsartikel 6).

Artikel 9

Dit wijzigingsartikel vormt de machtiging van de Vlaamse Regering om de hoorprocedure te bepalen om in een optionele machtiging. Dit krijgt verdere uitwerking in het uitvoeringsbesluit. Hiermee komen we tegemoet aan het advies van Raad van State.

Artikel 10

Dit wijzigingsartikel vormt de machtiging van de Vlaamse Regering om de hoorprocedure te bepalen om in een optionele machtiging. Dit krijgt verdere uitwerking in het uitvoeringsbesluit. Hiermee komen we tegemoet aan het advies van Raad van State.

Artikel 11

Dit wijzigingsartikel brengt twee wijzigingen aan in artikel 31 van het decreet.

1° verzekert dat de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens bepaald in artikel 32, eerste lid, ook van toepassing zal zijn op de nieuw ingeschreven verwerking van persoonsgegevens voor de rapportering over de arbeidsmatige activiteiten.

2° zorgt ervoor dat ook de bijkomende persoonsgegevens die met dit wijzigingsdecreet worden ingeschreven in artikel 32, derde lid, namelijk de reden van stopzetting, kunnen worden bezorgd door de begeleiders van arbeidsmatige activiteiten.

Artikel 12

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan in artikel 32, dat aspecten van de uitwisseling en verwerking van persoonsgegevens regelt voor de arbeidsmatige activiteiten.

Er wordt ten eerste verduidelijkt wat er onder andere, dus niet-limitatief, begrepen kan worden onder "identificatiegegevens van deelnemers", vermeld in artikel 32, eerste lid, 1°. Er wordt expliciet gemaakt dat de geboortedatum van de betrokken persoon ook verwerkt wordt, om te vermijden dat er onduidelijkheid zou ontstaan over wat er begrepen moet worden onder "identificatiegegevens".

Daarnaast wordt, in een nieuw derde lid, het doel van de verwerking van deze specifieke persoonsgegevens uitgebreid om ook beleidsrapportering te omvatten. De rapportering heeft als doel de evolutie van de arbeidsmatige activiteiten te kunnen opvolgen en er conclusies uit te kunnen trekken over het te voeren beleid. Daartoe wordt er bovendien een extra categorie van persoonsgegevens toegevoegd die verwerkt zal worden, namelijk de reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten. De reden van stopzetting wordt enkel verwerkt in functie van de doelstelling rapportering, om het mogelijk te maken om het gevoerde beleid goed voor te bereiden en op te volgen.

Artikel 13

Artikel 33 bepaalde voordien al de bewaartermijn voor de persoonsgegevens die verwerkt werden op basis van artikel 32, eerste lid. Met de aanpassing van artikel 32 via het hierboven uitgewerkte wijzigingsartikel 8, moet er ook een bewaartermijn worden bepaald voor de verwerking van de 'reden van stopzetting van de arbeidsmatige activiteiten', aangezien dit een persoonsgegeven is conform de AVG. Er wordt voor gekozen om de geldende bewaartermijn ook voor dit bijkomend persoonsgegeven van toepassing te maken. In de memorie van toelichting bij het decreet van 8 juli 2022 werd verduidelijkt dat er voor deze termijn werd gekozen, rekening houdend met de burgerrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar en de termijn van tien jaar die in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën wordt gehanteerd.

Artikel 14

Dit artikel regelt de inwerkingtreding. De timing voor de inhoudelijke wijzigingen aan de activeringstrajecten worden door de Vlaamse Regering bepaald, zodat niet wordt afgeweken van de huidige afspraken die bij de mandatering zijn gemaakt. Deze wijzigingen zullen een impact hebben bij de toekomstige mandatering.

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke
Kansen,

Caroline GENNEZ